

Ikt. sz.: NOB-42/22-4/2024.

NOB-7/2024. sz. ülés
(NOB-25/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti Összetartozás Bizottságának**
2024. október 28-án, hétfőn, 9 óra 37 perckor
az Országház Gróf Esterházy János termében (földszint 1.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása	5
Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter éves meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)	5
<i>Szijjártó Péter beszámolója</i>	<i>5</i>
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	<i>10</i>
<i>Szijjártó Péter válaszai</i>	<i>13</i>
Az ülés berekesztése	16

Napirendi javaslat

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Herczeg Tamás (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Dr. Molnár Zsolt (MSZP), a bizottság alelnöke
 Dr. Tiba István (Fidesz)
 Berki Sándor (Párbeszéd)

Helyettesítési megbízást adott

Szászfalvi László (KDNP) Herczeg Tamásnak (Fidesz)
 Dr. Fazekas Sándor (Fidesz) Pánczél Károlynak (Fidesz)
 Jakab István (Fidesz) dr. Tiba Istvánnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászóló

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter

Tanácskozási joggal jelen lévők:

Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló
 Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

Megjelentek

Illés Boglárka államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium)
 Kiss-Parciu Péter helyettes államtitkár (Külgazdasági és
 Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 37 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Nagyon nagy szeretettel köszöntök mindenkit a mai bizottsági ülésünkön. Külön tisztelettel köszöntöm Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter urat. Köszönjük szépen, hogy felhívó levelünkre válaszolt és megjelent az éves meghallgatáson. Köszönjük szépen a mai szolgálatát is. Köszöntöm a kíséretében megjelent Illés Boglárka államtitkár asszonyt és Kiss-Parciu Péter helyettes államtitkár urat, aki a regionális és határ menti gazdaságfejlesztésért felelős helyettes államtitkár. Köszöntök minden kedves érdeklődőt, megjelentet a bizottsági ülésen. Köszöntöm miniszter úr kollégáit és munkatársait.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Távolmaradását előzetesen írásban bejelentette Jakab István, Fidesz, Szászfalvi László, KDNP, dr. Fazekas Sándor, Fidesz. Jakab Istvánt dr. Tiba István képviselő úr fogja helyettesíteni, jómagam pedig dr. Fazekas Sándort.

Köszöntöm a bizottság munkájában részt vevő nemzetiségi szószólókat is.

Megállapítom, hogy a bizottságunk öt fővel határozatképes. Herczeg Tamás alelnök úr pedig egy pár perc múlva érkezik.

Tisztelettel kérdezem a bizottság tagjait, hogy ki az, aki az előzetesen kiküldött napirendet elfogadja. Aki igen, az kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. 5 igen szavazattal a bizottság a kiküldött napirendet elfogadta.

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter éves meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Rá is térünk egyetlen napirendi pontunkra. Ismételten köszöntöm miniszter urat és munkatársait.

Tájékoztatom a bizottságot, hogy az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a mondja ki: a minisztert a miniszter feladatköre szerint hatáskörrel rendelkező bizottság évente meghallgatja. Erre kerül most sor. Egyben tájékoztatom a bizottságot, hogy miniszter úr 11 óráig ér rá, miután miniszterelnök úr, miniszter úr és még további miniszterek egy georgiai látogatáson, tanácskozáson vesznek részt, és ehhez a pontos indulást mi szeretnénk biztosítani. Egyben köszönjük miniszter úrnak még egyszer a megjelenést. Miniszter úr, át is adom önnek a szót.

Szijjártó Péter beszámolója

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm szépen a lehetőséget, hogy a mai napon beszámolhatok a Nemzeti Összetartozás Bizottságának a hatáskörébe tartozó kérdésekről, mármint amelyek az általam vezetett minisztérium portfóliójába tartoznak.

Először is az evidenciával szeretném kezdeni, az evidenciákat nem szabad elfelejteni, azokat néha - sőt van, amelyeket gyakran - meg kell ismételni, ez pedig úgy szól, hogy a magyar külpolitika szíve közepe a nemzetpolitika. Ez azért természetes, hogy így van Magyarország esetében, mert a történelem úgy alakította a mi sorsunkat, hogy az országunk határai nem esnek egybe a nemzetünk határaival. Ebben a helyzetben a magyar külpolitikának az a kutya kötelessége, hogy mindent megtegyen annak érdekében, hogy a határainkon túl élő nemzeti közösségeink mind, egytől-egyig meg tudjanak maradni a szülőföldjükön.

Mit jelent a szülőföldjükön történő megmaradás? Én azt gondolom, hogy három dolgot jelent mindenképpen. Először is jelenti azt, hogy a határainkon túl élő magyar nemzeti közösségek kisebbségi jogai maradéktalanul kell hogy érvényesüljenek, és ennek érdekében a magyar külpolitikának mindent meg kell tennie. A második, hogy biztosítani kell azt, hogy a magyar nemzeti közösségek az anyaországgal akadálytalanul tudják fenntartani a kapcsolataikat. A harmadik dolog pedig, amit biztosítani kell, hogy a határon túl élő magyar nemzeti közösségek gazdaságilag folyamatosan meg tudjanak erősödni. Tehát a kisebbségi jogok maradéktalan érvényesülése, az anyaországgal való akadálymentes kapcsolattartás és a gazdasági megerősödés - ez az a három dolog, amelyet a magyar nemzeti közösségek élete szempontjából a magyar külpolitikának fókuszban kell tartania, és kutya kötelességünk mindent megtenni annak érdekében, hogy ez a három pillére a magyar nemzeti közösségek szülőföldjükön történő megmaradásának mindig is érvényesüljön.

Ezért is teszünk sok-sok erőfeszítést annak érdekében, hogy a szomszédos országokkal egyre jobbak legyenek a kapcsolataink, mert én azt látom, azt tapasztalom, hogy a lakóhely szerinti országgal való kapcsolat minősége alapvetően meghatározza a magyar nemzeti közösség életkörülményeit. *(Herczeg Tamás megérkezik az ülésre.)* Összességében, ha itt most egy mondatban kellene értékelnem mindezt, mert nem 11-ig, hanem háromnegyed 10-ig lenne időnk, akkor azt mondanám önöknek, hogy összességében azt tudom mondani, hogy a szomszédos országokkal való kapcsolataink az idei esztendőben, most jobbak, mint az esztendő elején voltak, és minden évben ezt a célt kell magunk elé tűzni, hogy az adott esztendő végére a szomszédokkal való kapcsolataink jobbak legyenek, mint amikor elkezdjük az évet. Sajnos egyesével ez nem mondható el mindegyikről, de összességében, én azt gondolom, hogy ez egy reális helyzetértékelés.

Négy pontot szeretnék egy kicsit részletesebben kifejtteni önöknek. Először is a szülőföldön történő megmaradás gazdasági alapjairól szeretnék önöknek néhány mondatot mondani. Az idei esztendő végéig 61 303 lesz azon kis-, közepes és nagyon kis részben nagyvállalati pályázatok száma, amelyeket a magyar kormány támogatott, illetve támogat, annak érdekében, hogy a szomszédos országok magyarlakta területein beruházások jöjjenek létre. Ez a 61 303 pályázat az idei esztendő végéig - ez egy 2014-ben indított folyamat - összesen 222 milliárd 100 millió forintnyi magyar költségvetési forrás felhasználását jelenti, amelynek segítségével az idei esztendő végére a szomszédos országok magyarlakta területein 431 milliárd 630 millió forintnyi beruházás jön létre összességében.

Ezek a beruházások növelik a magyarlakta területek gazdasági erejét, ezek a beruházások szolgálják a magyar nemzeti közösség érdekeit, szolgálják Magyarországot érdekeit, és szolgálják az adott ország érdekeit is, hiszen az értékteremtés ott jön létre, a munkahelyek ott jönnek létre, az adóbefizetés ott történik. Tehát ha van win-win-win szituáció az anyaország, a lakóhely szerinti ország és maga a közösség szempontjából, akkor, azt hiszem, hogy ezt mindenképpen ebbe a kategóriába sorolhatjuk.

A Vajdaság területén az idei esztendő végéig - összességében 2014 óta - 15 332 pályázatot fogunk támogatni - támogattunk és fogunk támogatni -, Kárpátalján ez a szám 34 466 lesz az esztendő végére, Erdélyben 6084, Felvidéken 3837, a Muravidéken 671, a Drávaszögben pedig 913, így jön ki összesen a 61 303-as szám. Ezeket a gazdaságfejlesztési programokat a jövőben is folytatni szeretnénk, egyszerűen azért, mert a magyar nemzeti közösségek részéről rendkívül pozitív visszajelzések érkeznek.

Itt rójuk le a tiszteletünket Pásztor István elnök úr előtt, aki 2014-ben ezt az egész gondolatot megfogalmazta, és ő maga kezdeményezte, hogy a magyar kormány indítson ilyen gazdaságfejlesztési programokat. Pásztor István érdemei, azt hiszem - Potápi Árpád államtitkár úrhoz hasonlóan -, elévülhetetlenek a magyar nemzeti

közösségeknek nyújtott támogatások vonatkozásában, és itt, azt hiszem, az a helyes, ha erről beszélünk.

A második kérdés, amit szeretnék néhány mondatban szintén kifejtetni, ez pedig az anyaországgal való akadálymentes kapcsolattartás. Ez nem egy ideológiai, hanem egy két lábbal a földön álló kérdés. Magyarul: át tudnak-e menni a magyarok a határon - természetesen tisztességesen, útlevelemmel, a kijelölt határátkelőhelyeken - egymáshoz. Ez a kérdés. Nyilvánvalóan itt a schengeni övezetbe való belépés vagy nem belépés a szomszédos országok részéről egy meghatározó kérdés, de szeretném önöknek elmondani, hogy 2010 óta összesen 35 új határátkelőhelyet adtunk át Magyarországnak és a szomszédos országok között - 2010 óta összesen 35-öt. 2026-ig újabb tíz átkelő fog megnyílni a jelenleg tervezés, illetve építés alatt álló beruházások figyelembevételével.

Szeretném önöknek elmondani, hogy különösen jóleső érzés visszagondolni azokra a hídátadásokra, amelyek a legutóbbi találkozásunk óta történtek. Az Ipolyon több új hidat is átadtunk, Ipolydamásdnál, Órhalomnál, illetőleg Drégelypalánknál, ezek a hidak gyakorlatilag ismételten megteremtették a közvetlen kapcsolattartás fizikai lehetőségét a határ két oldalán élő közösségek között. Megszüntették azokat a méltatlan helyzeteket, hogy miközben az általában nem túl bővizű Ipoly, bár néha, évente egyszer-kétszer nem igaz ez a kijelentés, de az általában nem túl bővizű Ipoly fölött gyakorlatilag beszélgetni tudnak egymással az emberek, de ha át akartak menni egymáshoz, akkor volt, hogy negyven kilométert kellett kerülniük. Most ezeket a méltatlan állapotokat az új hidak megépítésével és felavatásával megszüntettük.

Jó hír, hogy amikor az új szlovák kormány március 27-én Galántán tartott kihelyezett ülést, akkor elfogadott egy előterjesztést Szlovákia és Magyarország között „Határon átnyúló kapcsolatok és mobilitás javítása” címmel, amelynek nyomán a következő években jelentős közúti és vasúti fejlesztéseket tudunk végrehajtani. Korábban például meglévő vasúti összeköttetéseket tudunk revitalizálni, korábban megszüntetett vasúti kapcsolatok élednek majd újjá.

Ugyanígy köszönöm képviselőtársaimnak, hogy a parlament legutóbbi ülésén megszavazták a Nagyhódos és Nagypalád közötti határátkelőhely létesítéséről szóló megállapodást. Ez a Magyarország és Ukrajna határán lévő új határállomás. Most visszagondolok az elmúlt... Volt is egy táblázatom róla, mert annyi volt. Amióta külügyminiszter vagyok, azóta, azt hiszem, dolgoztam négy ukrán külügyminiszter kollégával, velük összesen negyvenkétszer találkoztam eddig, a négy kollégával, és mind a 42 alkalommal téma volt a Nagyhódos és Nagypalád közötti határátkelőhely megépítése. Mostanra sikerült odaérnünk, hogy az erről szóló megállapodást a magyar parlament is meg tudta szavazni.

Magyarország és Románia határszakaszáról annyit szeretnék önöknek mondani, hogy júniusban aláírtuk a Szeged és Temesvár közötti vasútvonal tervezéséről szóló megállapodást, aláírtuk a Kübekháza és Óbéba közötti határátkelőhely létrehozásáról szóló megállapodást. Itt van az a teljesen faramuci helyzet, hogy van tíz olyan átkelési lehetőség, tíz út, amely átvezet a magyar-román határon, de mivel Románia még nem tagja a schengeni övezetnek, ezért azokon minden héten csak egyszer, szombaton lehet átmenni, amikor az hivatalosan nyitva van. Én emlékszem arra az eseményre, amikor átadtuk az egyik ilyen utat Gyulánál, rendkívüli módon örült neki a határ két oldalán élő közösség, hogy végre, majd amikor vége lett az ünnepségnek, akkor jöttek a szakemberek, odahúzták a betontömböket, azt mondták, hogy jól van, nincs itt semmi látnivaló, mindenki mehet haza, majd szombaton lehet itt átmenni. Nyilvánvalóan ezt a teljesen észszerőtlen helyzetet is meg tudná szüntetni, ha Románia végre beléphetne a schengeni övezetbe, mi ezt támogatjuk.

Csak szeretném elmondani, hogy micsoda kettős mérce uralkodik. Tehát az, hogy tavaly egy ország nem szavazta meg - egy nem szavazta meg - Románia schengeni

csatlakozását, az nem számított az európai egység megbontásának. Általában, ha mi nem adjuk valamihez a támogatásunkat, az azonnal az alapító atyák alapgondolatainak kerébe törése és az európai egység felháborító megbontása. Ha egy nyugat-európai ország csinálja ezt, akkor az az európai szerződésekből fakadó jogosultság legitim alkalmazása.

Szóval azt akarom mondani, hogy reménykedjünk benne, hogy még az elnökségünk alatt Románia schengeni csatlakozása létrejöhet, ez teljes mértékben egy irányba mutat a magyar nemzeti érdekekkel és a határ túloldalán lévő magyar nemzeti közösség érdekeivel is.

A Magyarország és Szerbia közötti határszakaszon a legfontosabb feladat az, hogy megszüntessük azokat a méltatlan állapotokat, amelyek az autópálya-határátkelőhelyen szoktak előállni. Magyarország és Szerbia nemcsak stratégiai szövetségesei, hanem barátai egymásnak. Magyarország és Szerbia között az elmúlt években egy olyan együttműködés jött létre, amelyet, azt hiszem, majd valamikor a diplomáciatörténetben tanítani kell, hogy hogy lesz valami ellenségeskedésből a legátfogóbb stratégiai partnerség és érzelmileg baráti viszonyrendszer.

El kell mondani azt is, hogy ha összehasonlítjuk a szomszédos országokat, akkor a legtöbb jogot, a legtisztességesebb eljárást, a legtisztességesebb hozzáállást a vajdasági magyarság kapja a szerb kormánytól. Mindezt figyelembe véve méltatlan az, ami a röszkei határátkelőn ki szokott alakulni. Azért a toldozgatás-foldozgatás helyett itt a cél az, hogy Európa legnagyobb és legmodernebb határátkelőhelyét építsük fel. A déli-északi áruszállítás egy jelentős része itt zajlik, a személyes mobilitásnak is - hogy ezeket a brüsszelizmusokat ide behozzam - egy nagyon fontos áramlási útvonala. Szóval, már meg is van a nyelvezete az EU-hoz beadandó pénzügyi pályázatnak. *(Dr. Molnár Zsolt megérkezik az ülésre.)* Szóval, a lényeg az, hogy itt Európa legnagyobb és legmodernebb határátkelőhelyét kell megépíteni. Ez a téma napirenden volt a kínai elnök idei szerbiai és magyarországi hivatalos látogatásán is, és tárgyalunk arról, hogy egy háromoldalú, magyar-szerb-kínai kivitelezési, szakmai és pénzügyi együttműködés keretében tudjuk ezt a beruházást végrehajtani.

Horvátországgal két új útkapcsolat létrehozásáról született megállapodás, Sároknál és Zákánynál. Remélem, hogy ezek minél előbb létre tudnak jönni.

Szeretnék önöknek mondani pár szót az ösztöndíjprogramokról is, hogy a határon túli magyarok számára hogyan biztosítjuk az oktatási programok elérésének lehetőségét. Először is a Diaszpóra-ösztöndíjprogramról szeretnék önöknek tájékoztatást adni. Az idei esztendőben összesen százharminchárman nyerték már el ezt az ösztöndíj-lehetőséget.

Emellett a Balassi Bálint-ösztöndíjprogram keretében a Márton Áron-ösztöndíjjal támogatott programok között zajlik a tehetséggondozó program és az érettségi-felvételi előkészítő képzés, valamint a magyar nyelvű és a magyarságismereti képzések, és a Balassi Nyári Egyetemen is rendre számos, diaszpórából érkező fiatal vesz részt. Emellett a Klebelsberg Kunó kutatói ösztöndíjprogram és a módszertani ösztöndíjprogram is zajlik.

A külföldi magyar emlékek megőrzésére és kulturális programokra az elmúlt években rendszeresen összességében több száz millió forintnyi támogatást biztosítottunk.

Szeretném önöket tájékoztatni arról, hogy az idei esztendőben több olyan kiemelkedő politikai esemény is zajlott, illetve zajlik a szomszédos országokban, amelyek érintik a magyar nemzeti közösségek érdekképviselését, illetve érdekérvényesítését.

A Szerbiában lezajlott parlamenti választások nyomán egy új koalíciós szerződés jött létre a Szerb Haladó Párt és a VMSZ között. Jó hír, hogy a VMSZ ismételten

kormánytényező Belgrádban, jó hír, hogy a VMSZ-nek államtitkárai vannak a szerb kormányban, így a VMSZ Belgrádban is egy fontos pillére tud lenni a jövőben is a magyar-szerb stratégiai és baráti együttműködésnek. Jó hír, hogy az önkormányzati választásokon a VMSZ jelöltje lett Zenta, Magyarkanizsa és Topolya polgármestere is, és magyar alpolgármestere és képviselő-testületi elnöke lett Szabadka városának.

Ugyanígy Romániában is több választást tartottak, illetve tartanak az idei esztendőben, igazi választási szuperév, mármint ott. Az RMDSZ történelmi sikert ért el az elmúlt húsz év legjobb választási eredményével, 578 ezer szavazattal az európai parlamenti választáson, ami egy megsüvegelendő teljesítmény, 6,5 százalék. Az önkormányzati választáson növelni tudták a tanácsstagok és a polgármesterek számát, és az eddigi négy magyar tanácselnöki pozíció is megőrzésre került Szatmárban, Marosban, Hargitában és Kovásznában.

Decemberben parlamenti választásokat tartanak Romániában, elnökválasztást is, és őszintén reméljük, hogy az RMDSZ itt is sikeresen tud szerepelni, és remélhetőleg újra kormánytényezővé válhat Romániában. Mondom ezt úgy, hogy természetesen soha nem avatkozunk és nem is avatkoztunk be más országok választási folyamataiba. Ezt a kijelentést abból a szempontból merem tenni, hogy a politika tapasztalati műfaj, és én azt látom, hogy amennyiben az RMDSZ kormánytényező tud lenni Bukarestben, akkor az mindig egy hozzáadott értéket jelent a magyar-román kapcsolatok alakítása szempontjából. Tehát a magyar-román kapcsolatok jövőbeni alakítása szempontjából őszintén reméljük, hogy az RMDSZ jól fog szerepelni a parlamenti választáson, és ismét kormányzati munkát fog tudni végezni.

Szlovákia vonatkozásában pedig sajnálatos módon ilyen sikerekről nem tudunk beszámolni, mármint, amit a választáson elért volna a magyar párt, ugyanakkor a szlovák kormány döntésének megfelelően magyar kisebbségi kormánybiztosa van a szlovák kormánynak Horony Ákos személyében, akivel a kapcsolattartás sok ok miatt természetesen fontos feladatunk.

A végére hagytam egy jó hírt. Talán emlékeznek a képviselőtársaim is, hogy Szlovéniával két és fél éve írtuk alá azt a megállapodást, amelynek részeként létrejött egy magyar-szlovén határon átnyúló fejlesztési alap, amelybe a magyar és a szlovén kormány is elkötelezte magát pénzügyi források biztosítására. A magyar kormány döntött is 5 millió euró rendelkezésre bocsátásáról, a szlovén kormány azonban az elmúlt években ilyen vagy olyan okok miatt ezt nem tudta megtenni. Múlt héten azonban Salzburgban a szlovén kohéziós miniszterrel meg tudtunk állapodni abban, hogy a szlovén kormány is eldönti, eldöntötte, hogy az első 1 millió eurót biztosítja ezekre a fejlesztésekre. A magyar kormány is megtette ezt már korábban, így a mi oldalunkon ez egy technikai kérdés, így az első, a szlovéniai magyarság és a magyarországi szlovénség szempontjából fontos közös fejlesztési programok hamarosan el fognak tudni indulni.

Nos, szeretném megköszönni a bizottság tagjainak az elmúlt esztendő elkötelezett munkáját. Köszönöm azt, hogy a nemzetpolitika többé-kevésbé a napi pártpolitikai aktualitásokon túlnyúló vagy azon felülemelkedő téma tudott lenni - remélem, hogy ez a jövőben is így lesz. A magyar nemzeti közösségek megérdemlik az anyaország támogatását, a magyar külpolitika a jövőben is a külpolitikai stratégia szíve közepeként fogja kezelni a nemzetpolitikát, és ennek megfelelően fogjuk tenni a dolgunkat. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm miniszter úrnak a beszámolóját, tájékoztatását. A jegyzőkönyv számára mondom: köszöntöm Herczeg Tamás alelnök urat, aki egyben Szászfalvi Lászlót helyettesíti, és köszöntöm Molnár Zsolt alelnök urat is, így a bizottságunk 8 fővel van jelen a helyettesítésekkel együtt.

Tisztelt Bizottság! Kérdezem a bizottság tagjait, van-e kérdés, vélemény a miniszter úr tájékoztatójához. *(Jelzésre:)* Molnár Zsolt alelnök úr!

Kérdések, hozzászólások

DR. MOLNÁR ZSOLT (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tisztelettel, az a szerencsés helyzet van, hogy a Nemzetbiztonsági Bizottság párhuzamosan ülésezik velünk, ezért én megpróbálok Szijjártó Pétert játszani, hogy egyszerre két helyen vagyok. A miniszter úrhoz csak annyit röviden... *(Szijjártó Péter közbevetése.)* Igen, ez a legenda, hogy a miniszter úrnak ez sikerül. Bízom benne, hogy a Honvédnak nem sikerül a harmadosztályba eljutnia. *(Derűltség.)*

Viszont, miniszter úr, annyit szeretnék udvarias kritikaként jelezni, hogy bár ez nem a Külügyi Bizottság, és a nemzetpolitika, valóban, azt hiszem, a kormánynak - bár nyilván ebben nem lesz egyetértés - az egyetlen sikeres területe. Ezt lehet pozitívként értékelni, mert úgy is mondom. Azonban - egy kicsit összefüggésben a külügyekkel - az lenne a helyes, hogyha a sikeres nemzetpolitikához a külügy területén erőt lehetne szerezni, és valahogy mintha kevés lenne a magyarok barátja Európában, most a világot nem mondanám. Ez a történelem során nagyrészt így volt, tehát nem kivételes alkalom, amikor azt mondjuk, hogy a magyarságnak sok oknál fogva, etnográfiai meg rengeteg oknál fogva kevesebb barátja van. De mintha most valahogy még a kevesebbnél is kevesebb lenne, fogynak.

Történelmi okoknál fogva a Lengyelországgal való, már-már testvéri kapcsolatunk egy kicsit megroppanni látszik. Nem feltétlenül dicső múlt, hogy a Németországgal való, szintén kevésbé dicső történelmi hagyományok folytán a rendszerváltást követően ott is volt azért évtizedekig egy valamilyen korrekt együttműködés, ez sem tűnik most annyira erősnek. Olaszország esetében nehéz ezt megfogalmazni, hogy éppen a jövő-menő olasz kormányokhoz képest hogy alakul, és mondhatnék más országokat is. Kicsit magára hagyatottnak tűnik az ország.

A nemzetpolitikai céloknak ugye nagyon fontos része az, hogy a magyar kormány mit csinál, milyen fogadókészség van a határon túli magyarság részéről. Ebben kisebb szerepe van, de azt hiszem, az ellenzék egy része legalábbis felül tud emelkedni ezen a téren a szokásos adok-kapokon. Ezek jó tendenciák, de ha ehhez nem lesz elég erő a nagypolitika területén, akkor úgy járunk, hogy mindig úgy alakul a magyar kisebbség helyzete, hogy nagyon fontos Dél-Tirol meg nagyon fontos Bretagne meg Elzász meg rengeteg más terület, sokan szimpátiával figyelik a skótok, vagy a katalánok mozgását, de valahogy a magyarság esetében ez kevésbé fog érződni.

Ezért arra biztatnám a miniszter urat, hogy próbáljon meg szövetségeseket szerezni, ne ellenfeleket vagy ellenségeket gyűjtsön az ország. Ehhez, bár tanácsot nem mernék adni, de annyit mondanék, hogy talán az egyébként helyes magyar önértékből néha érdemes taktikailag engedni, és akkor lehet, hogy kicsit több szövetségesünk lesz, azért az ügyért, hogy a Kárpát-medencei magyarságról itt még sok évtized vagy évszázad múlva is lehessen beszélni, és a magyar legyen a legtöbbet beszélt nyelv, a legtöbbek által beszélt nyelv a Kárpát-medencében. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, alelnök úr. Más kérdés, hozzászólás, vélemény? *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, úgy akkor a bizottság engedje meg nekem mint elnöknek, hogy leginkább a véleményemet elmondjam.

Köszönöm szépen alelnök úrnak, hogy azt mondta, hogy sikertörténet a nemzetpolitika. Tudnék én a magyar közéletből meg politikából még azért egy pár sikertörténetet mondani, ilyen például a magyar családtámogatási rendszer, eleve Magyarország belbiztonsága, az energiaárak kordában tartása, de a nemzetpolitika

mindenképpen. Valóban úgy tűnik, egyre inkább nemzeti konszenzus van abban, hogy a nemzetegyesítés egy fontos politikai cél volt és valóban egy sikertörténet.

Köszönöm szépen a külgazdasági és külügyminiszternek és kollégáinak is, hogy ebben a határon átvágó nemzetegyesítésben részt vettek, és ha azt mondjuk, hogy a nemzeti összetartozás ma egy valóság, akkor, miniszter úr, ebben az ön és a kollégái munkája is jelen van és kézzelfogható. Hiszen nemcsak egyszerűen egy diplomáciai ügyet visz a minisztérium, hanem nagyon fontos a külgazdaság is, ami egyrészt a szomszédos államokkal is kovácsol egy bizalmi tőkét, másrészt pedig hatalmas segítséget nyújt az elszakított országrészek magyarságának.

Miután a Külgazdasági és Külügyminisztérium a gazdája a gazdaságélénkítő támogatásoknak, köszönöm, hogy erre számadatokkal is kitért a miniszter úr, mert túl azon, hogy mindig elmondjuk, hogy mennyire fontos a kultúra, az oktatás, az anyanyelv, a hagyományok, a magyarság megélése, a hagyományok megőrzése meg továbbadása, bizony a szülőföldön való megmaradáshoz kell az, hogy ott lehessen boldogulni, hogy onnan ne kelljen gazdasági okok miatt elvándorolni. Ebben nagyon-nagyon nagy segítséget adott az a gazdaságélénkítő támogatás, amit valóban legelőször a jól szervezett Délvidéken tudtunk elkezdni, akkor még a Pásztor István elnök úr által kidolgozott szempontokkal, és nagyjából azt a mintát tudtuk követni a többi nemzetrész tekintetében is.

Én is szeretném tájékoztatni a miniszter urat arról, hogy a bizottságunk nem csak itt, az Esterházy teremben ülésezik, hanem minden ciklusban bizottsági látogatást teszünk a határon túli magyar közösségeknél itt, a Kárpát-medencében. Így ebben a ciklusban voltunk a volt Jugoszlávia mindhárom területén, a Muravidéken, a Drávaszögben és a Vajdaságban is, illetve még az önkormányzati választásokat megelőzően a felvidéki magyaroknál. Zárójelben mondom, az egyetlen sikeres választási időszakuk volt, hiszen egyébként Szlovákián belül az önkormányzati választások tekintetében a Szövetség a legsikeresebb pártszerveződések vagy pártok közé tartozott.

Amiről majd külön szeretnék szólni két gondolatot, azok a moldvai csángók, mert nem egyszerűen csak Erdélyben voltunk vagy a Partiumban, hanem a Kárpátokon túl meglátogattuk a moldvai csángó közösséget. És egyébként mindenhol azt láttuk, a közelmúltban Horvátországban is és azt megelőzően is, hogy azon túl, hogy a magyar közösségnek helyben létrejöttek házai, faluházak, közösségi házak, óvodák épültek, iskolákat bővítettünk, óvodaudvarokat hoztunk létre, játszótereket építettünk, emellett az egyik legnagyobb dolog, hogy bővült a falusi turizmus. Rengeteg, nemcsak nagyvállalkozó, hanem több ezernyi kisvállalkozó jutott támogatáshoz, elősegítve azt, hogy ott, a szülőföldjén tudjon megmaradni és boldogulni.

Amit szeretnék kiemelni, az a moldvai csángó program. Járai Zsigmond miniszterelnöki megbízottként, ámde mégis a Külügyminisztérium kötelékén belül dolgozik, és köszönjük szépen, hogy gondot fordítunk erre a távoli magyar közösségre is, szám szerint is kézzelfogható az az eredmény, ami ott történt. Tehát mi jártunk ott nyolc évvel ezelőtt, amikor kéttucatnyi pedagógus volt a moldvai csángó iskolákban délután és hétvége, most pedig a számuk a kettőszázat közelíti. És vannak hozzá épületek is, intézmények is. Ennek megvan a politikai eredménye is, hiszen említette a sikeres erdélyi választásokat miniszter úr, a moldvai csángó vidéken is több tanácsosi helyet, helyi képviselői helyet sikerült szerezni, és Magyarfaluban, ami természetesen moldvai csángó közösség, összevonva egyébként más román településekkel, román többség mellett magyar polgármestert tudtak adni. Az már nem is meglepetés, hogy a sokkal közelebbi gyimesi területen, Gyimesbükkön is továbbra is magyar polgármester van. Úgyhogy köszönjük szépen a moldvai csángó programot, a folytatására biztatjuk miniszter urat és a kormányt.

Ami még érdekes, hogy nem olyan régen volt Romániában népszámlálás, az egyedüli terület, ahol a magyarok létszáma növekedett, az pontosan a moldvai csángó területek. Nem lettünk többen, mint voltunk, de pontosan ezeknek a támogatásoknak a hatására 40 ezer ember fölismerte, hogy nem egyszerűen romániai katolikus vagyok, nem egyszerűen csángó vagyok, hanem magyar vagyok, és a gyermekem, unokám magyarul tanul az iskolában. Tehát bátran egyre többen jelölték be a magyar identitásukat. Tehát Bákó megyében a magyarok száma növekedett. Köszönjük szépen ezt a programot.

Schengennel kapcsolatban: igen, nemcsak Röszkén és Nagylakon probléma ma már Európában a határátkelés, hanem Nyugat-Európa több országa között. De azért az, ami nekünk fáj, valóban az, amiről miniszter úr beszélt, hogy az ember a barátjához szeretne könnyen átjutni. Nem beszélve arról, hogy a barátoknál magyar állampolgársággal rendelkező tízezrek élnek, akik egyben uniós állampolgárok is. És persze egy hatalmas balkáni forgalom megy át rajtunk a vendégmunkások nyári ingázásában, de azért a 8-10 órás várakozás Röszkénél továbbra sem európai színvonalú, mint ahogy államtitkár asszony itt a bizottsági ülés előtt mondta, hogy megnézte a tavalyi meghallgatás jegyzőkönyvét, és akkor is ez szóba került. Hát, mi magunk is tapasztaljuk, hogy egyébként mind Románia felé Nagylaknál, mind Röszeke felé az átkelés rettenetes.

Köszönjük szépen egyébként az új Ipoly-hidakat, valóban látványos Ipolyhídvégnél, Ipolydamásdnál, megkönnyíti a határátkelést, nem kell hosszú kerülőket tenni, viszont akár Nagylaknál, akár Röszeke tekintetében hatalmas változtatásokat kellene tenni, hogy tudjunk ott az átkelésen gyorsítani.

Megértem, hogy nem könnyű. Azt mondta a miniszter úr, hogy legalább négy külügyminiszterrel tárgyalt Kárpátalja esetében. Nem is tudom, hogy hány külügyminisztere volt azóta Romániának, mert miniszterelnöke biztos a kéttucatnyit közelíti már, amióta ön miniszter. Nehéz úgy tárgyalni, mikor nincs stabil partner.

Végezetül Kárpátalja, mint a legtragikusabb sorban, sorsban lévő nemzetrészünk a szomszédban dúló háború miatt. Továbbra is kérjük azt a határozott kiállást és állásfoglalást minden tárgyaláson, ami az ő megmaradásukat szolgálja, a megmaradásukat csupa nagy felkiáltójellel, mert ott valóban a fizikai létükben is veszélyeztetve vannak, és továbbra is kérjük miniszter úrtól azt a határozott kiállást, ami a szerzett jogokhoz, az oktatási és nyelvi jogokhoz kapcsolódik és mindazoknak a visszaszerzéséhez.

Köszönöm szépen. Kérdezem még egyszer a bizottság tagjait. *(Jelentkezések.)* Tiba István, majd utána Herczeg Tamás alelnök úr.

DR. TIBA ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! A bevezetőjében elmondta, hogy ha a szomszédos országokkal való viszonyunkat vizsgáljuk, akkor összességében most a legjobb a helyzet az elmúlt időkhöz képest, még ha nem is egyesével, hanem összességében. Talán ebbe a javuló tendenciába Szlovákia is beletartozik. Azonban az utóbbi időben a sajtóban a szlovák nyelvtörvénnyel kapcsolatban érdekes dolgokat lehet olvasni. Ha erről kaphatnánk tájékoztatást, hogy mi a valós helyzet ezzel kapcsolatban.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Herczeg Tamás alelnök úr!

HERCZEG TAMÁS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Esett róla szó, miniszter úr említette, illetve elnök úr is említette a schengeni határokat. Azt tenném hozzá, hogy a keleti vármegyék mindegyike vagy a vármegyék lakossága kifejezetten élénk kapcsolatot ápol akár a partiumi magyarsággal, nem csak magyarsággal, Temesvár

környékével, Erdéllyel, azon belül Székelyfölddel. Tehát mi úgy éljük meg, és lehet, hogy a szubjektivitás torzít, de mi úgy éljük meg, hogy talán a legintenzívebb határ menti kapcsolatok ott a mi vidékünkön vannak.

Azt szeretném kérdezni miniszter úrtól, hogy már most késő, de nagy örömünkre szolgál, ha a mi soros elnökségünk időszaka alatt Románia a schengeni övezetbe be tud lépni. Egyrészt azt szeretném kérdezni, hogy milyen mozgásterünk van nekünk most ebben a pozícióban, másrészt pedig az aktív és az európai szintén is jól látszó munkánk, közreműködésünk ez ügyben esetleg azzal együtt, hogy az RMDSZ pozíciója most jó, jelenthet-e valamiféle közeledést vagy intenzívebb barátszerzést, ahogyan képviselő úr is mondta, az európai szintén való mozgásunkat illetően. Nem tudom, érthető-e, amit kérdezek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, alelnök úr. Más kérdés nem lévén, miniszter úr, akkor a reagálásra felkérném miniszter urat. Öné a szó.

Szijjártó Péter válaszai

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! A magam részéről a „pohár félig tele van” megközelítést alkalmazva köszönöm meg Molnár Zsolt alelnök úr megjegyzését, amely a magyar nemzetpolitika sikerességére vonatkozik.

Osztom abbéli vágyát, hogy a Honvéd minimálisan ne essen ki a másodosztályból. Ennél én eggyel merészebb is lennék, és remélem, hogy hamarosan Puskás Ferenc öröksége a magyar labdarúgás megfelelő szintjére, vagyis az első osztályba tér vissza. Ebben tegnap a békéscsabaiak nem segítettek minket. *(Derűltség.)* De nézzük ezt most el, kevésbé nemzetpolitikai jelentőségű témakör.

Ami a nemzetpolitika sikerességéhez szükséges, abban egyetérték az alelnök úrral, hogy minél erősebb egy ország, annál eredményesebben érvényesíti az érdekeit, és ebbe az érdekérvényesítésbe ennek egy részeként a nemzetpolitika is természetesen beletartozik. A kérdés az, és valószínűleg itt válik majd ketté az, hogy mit gondolunk erről a kérdésről, hogy az erő honnan jön, mert én azt gondolom, hogy az erő a szuverenitásból jön. Az erő abból jön, hogy egy ország nem a mesterségesen keltett elvárásoknak történő erőltetett megfelelést tűzi ki célul maga elé, hanem a szuverenitás megőrzését.

Persze lehet buksisimogatásra vágyani a nemzetközi politikában, ismerünk ilyet, nézzék meg most a georgiai parlamenti választások nyomán. Nem liberális párt nyert, egy békepárti, konzervatív, családpárti, szuverenitásvédelmi programot célul kitűző párt nyert. Meg is jelentek egyből a hadak, politikailag értem természetesen, és mindenki sietve próbál megfelelni a nemzetközi liberális mainstream elvárásának, és próbálja meg elítélni a georgiai demokrácia helyzetét és próbálja meg felsorakoztatni azokat a tényeket, amelyek arra kívánnak rávilágítani, hogy az miért is nem volt egy demokratikus választás.

Ne legyen naiv illúziónk, ha azok nyertek volna, akik nem nyertek, akkor most a demokrácia a legjobb állapotában lenne Georgiában. Vicces, hogy az a litván külügyminiszter siet most a legjobban kritizálni a georgiai választásokat, akit éppen tegnap ültettek le elég erőteljesen a kispadra a litván parlamenti választásokon. Tehát nyilvánvalóan lehet keresni a megfelelést. Ilyen módon én ezt nem tenném a jövőben sem, hanem inkább a szuverenitásunk megerősítésében látom az erőnket.

Az európai parlamenti választások után is sok találgatás volt arról, hogy akkor hogyan fogják izolálni Magyarországot, a kormánypárti magyar képviselőket, aminek a vége aztán az lett, hogy a harmadik legerősebb képviselőcsoport megalakításában vehettünk részt. Ez a harmadik legerősebb képviselőcsoport, amelyet a magyar

parlamenttel ellentétben próbáltak kizárni és ki is zártak mindenfajta funkció viseléséből. Az, hogy mi a magyar parlamentben nem tesszük ezt, nem követjük a brüsszeli példát, helyesen, arra bizonyíték az is, hogy itt is van ellenzéki alelnöke a bizottságnak. Tehát én azt gondolom, hogy a szuverenitás megerősítése jelenti az erőt.

Na, most, ami Lengyelországot illeti, ott kétségkívül igaza van az alelnök úrnak, hogy mi a lengyelekre nem stratégiai szövetségesként vagy együttműködő partnerként, hanem testvérként szoktunk hivatkozni, és testvériséggént írjuk le a magyar-lengyel kapcsolatrendszerét. Én azt hiszem, hogy ezen a testvériségi jellegén egy-két epizód, nevezzük mondjuk Donald Tusknak, nem tud változtatni hosszú távon. Tehát ez itt majd történelmi aspektusból visszatekintve egy epizód lesz. Én azt gondolom, hogy Donald Tusktól függetlenül a magyarok és lengyelek kapcsolatát továbbra is testvériséggént tudjuk leírni.

Ha megengedik, akkor néhány szóban szeretnék kitérni a moldvai csángókra, tekintettel arra, hogy az elnök úr volt kedves ide tenni az asztalra ezt a kérdést. Valóban, Járai Zsigmond miniszterelnöki megbízott a Külügyminisztérium kötelékébe tartozik, és számos olyan programot hajtottunk végre, amelyek a csángó magyarok helyzetét hivatottak javítani. Ennek szerintem egy szívet melengető hozadéka az, hogy Bákóban 20 százalékkal nőtt a magukat magyaroknak tartók száma. Ez egy olyan fejlemény, amely, azt hiszem, hogy mindannyiunk szívét-lelkét meg tudja melengetni. Ugyanakkor történt a sok baj között egy kézzelfogható is, leégett a trunki Magyar Ház, ez az ottani csángó magyar közösség egyik központi létesítménye. Nagyjából 165 ezer euró lesz a felújítás költsége, természetesen a magyar kormány ebben helyt fog állni.

Ami Szlovákiát illeti, Ukrajna óta mindig összeressenünk, amikor államnyelvtörvényről vagy az állami nyelvtörvény módosításáról hallunk, mert van ez a rossz tapasztalatunk Ukrajnával. 2015 óta árnyékolja be a magyar-ukrán kapcsolatokat az a tény, hogy kilenc éve folyamatosan születtek/születnek olyan jogszabályok Ukrajnában, amelyek korlátozzák a magyar nemzeti közösség anyanyelven történő hozzáférését oktatáshoz, közigazgatáshoz, médiához, kultúrához, és ez a kérdés még messze nincs megoldva. Ezért szerintem legitim az a reflex, ami ilyenkor összerántja az embert, hogy vajon mi történik.

Szlovákia esetében is hallunk híreket a nyelvtörvény módosításáról, ezért már idejekorán elkezdtük az erről szóló szakmai konzultációkat. Én magam folyamatosan kapcsolatban vagyok sok témában a külügyminiszter kollégával, Juraj Blanárral, ebben is. Ő arról tájékoztattott, hogy ennek az új nyelvjogi szabályozásnak az oka és célja semmilyen módon nem találkozik vagy nem üti a kisebbségi nyelvek képviseletét, illetve használatát, tehát nem a kisebbségi nyelvek miatt kezdődött ez a gondolkodás, és nem a kisebbségi nyelvekre irányul.

Ő arról tájékoztattott engem, hogy a szlovákok mint nyelvet szeretnék megővni mindazoktól a külső behatásoktól, amelyek a digitális, egyre nyíltabb, egyre gyorsabb információáramlást lehetővé tevő világ jellegéből fakadnak. Az erre vonatkozó kihívásokat vagy az ebből fakadó kihívásokat szerintem mi is mind ismerjük. Tehát ha ez a cél, akkor az megnyugtató, de, ugye, általában nem a célok, hanem a kivitelezés szokta meghatározni a végeredményt. Ezért abban maradtunk, hogy folyamatosan konzultálunk a törvényjavaslat előrehaladása során, nehogy véletlenül olyan aspektus kerüljön ebbe a törvénybe, amely adott esetben a magyar nyelv használatára negatív hatással bírna.

Szlovákiában a kulturális minisztérium felel ennek a törvényjavaslatnak a kidolgozásáért. A magyarok pártjának egyik vezetője a közelmúltban konzultált a kulturális miniszter asszonnyal, a kulturális miniszterrel magával egy másik miniszter társaságában, aki ugyanabból a pártból érkezik, mint a kulturális miniszter, és ott is

egyértelműen elköteleződést tapasztalt abba az irányba, hogy nem a magyar nyelv háttérbe szorítása a cél.

Itt említettem, hogy a szlovák kormánynak egy magyar nemzetiségű kisebbségi kormánybiztosa van, Horony Ákos, akivel a nagykövetség folyamatosan kapcsolatot tart, ő meg folyamatosan konzultál mint kormánytisztviselő vagy kormányzati vezető a kulturális tárcával. Tehát én azt gondolom, hogy minden olyan lépést megtettünk, ami eddig szükséges volt ahhoz, hogy képben legyünk, hogy elkerüljük a negatív konzekvenciákat, és természetesen ezután is meg fogunk tenni minden ilyen lépést. Én azt gondolom, hogy a két kormány közötti, kifejezetten kölcsönös bizalmon alapuló és közös érdekek érvényesítésére vonatkozó együttműködés jó alapot ad ahhoz, hogy a lehető legkörültekintőbben tudjunk eljárni ebben a kérdésben, és ne ismétlődhessen meg az, ami Kárpátalja, illetve Ukrajna vonatkozásában előállt.

Ami Románia schengeni tagságát illeti, ez Magyarország nemzeti érdekével teljes mértékben egybevágh. Az elnök úr is volt kedves felsorolni azokat a nehézségeket, amelyek abból adódnak, hogy Románia még mindig nem tagja a schengeni övezetnek. Én azt gondolom, hogy ha szakmai kérdésként fogjuk fel ezt az ügyet, akkor nagyon nehezen vitatható az az állítás, hogy Románia minden szükséges szakmai előkészítő lépést megtett. Ezt mutatják a szakértő brüsszeli vélemények, és ezt támasztja alá az, hogy egy kivételével minden európai uniós tagország a támogatásáról biztosította Romániát a schengeni övezethez történő csatlakozás terén.

Mi a magunk részéről az osztrákokkal is folyamatosan konzultáltunk ebben a kérdésben. Most ez abból a szempontból is némi kihívásokkal jár, hogy Ausztriában egy belpolitikailag, hogy is mondjam, most nem a szó pejoratív értelmében, de ingatag helyzet állt elő azzal, hogy az eddigi kormányzó pártok - most hogy mondjam finoman? - nem nyerték meg a választást. A nyertes viszont, egyelőre úgy tűnik, hogy a demokrácia még nagyobb dicsőségére nem kapja meg a lehetőséget arra, hogy megpróbálkozzon a kormány megalakításával. Tehát egyelőre most nem pontosan tudjuk, hogy az egész osztrák belpolitikai rendszer mozgása milyen irányt fog venni, de egy dolog biztos, akárkivel is kell tárgyalnunk Ausztriában, világossá tesszük a magyar nemzeti érdeket ebben a tekintetben.

Hogy milyen mozgásterünk van, itt, azt hiszem, hogy a mozgásterünk széles, tekintettel arra, hogy amikor egy a huszonhatal szembeli helyzetről beszélünk, akkor ott az egy az nem Magyarország. Tehát itt, ebben a helyzetben bőven az európai többségben vagyunk, sőt, ennek a többségnek az egyik hangadója vagyunk, és próbálunk segíteni a románoknak és természetesen Bulgáriának is abban, hogy minél előbb a schengeni övezet részeivé váljanak.

Azt hiszem, elnök úr, hogy minden felvetést próbáltam adresszálni. Ha esetleg bármilyen hiányérzet van, akkor természetesen nagyon szívesen térek ki még más kérdésekre is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm, miniszter úr. Azt gondolom, hogy minden felvetésünkre választ kaptunk. Köszönöm szépen az ez évi meghallgatást is. Köszönöm szépen államtitkár asszonynak, helyettes államtitkár úrnak, hogy ők is jelen voltak a bizottsági ülésen. Köszönöm minden kedves érdeklődőnek a jelenlétét, köszönöm a bizottság tagjainak a munkáját. Miniszter úr, ha előbb nem, akkor jövőre ismét találkozunk, itt az Esterházy teremben. Önnek jó munkát kívánunk, sok-sok erőt és jó egészséget. Köszönjük szépen, a szolgálatához sok sikert kívánunk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A bizottság a holnapi nap ismét ülésezik, hiszen Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr hasonló meghallgatásra érkezik, ugyanakkor a Bethlen Gábor Alapkezelő beszámolója is lesz és zárszámadás is, úgyhogy majd holnap folytatjuk a munkánkat.

Az ülés berekesztése

A bizottsági ülést bezárom. Köszönöm szépen mindenkinek. Viszontlátásra!
(*Szijjártó Péter: Köszönjük szépen.*)

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 31 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Farkas Cecília és Földi Erika